

Gvaqlaeng, miz boux banlaux ndaw fuengzczug ndeu laeuh naeuz, mehguh cam de gvaq, de dai le ndaej mbouj ndaej ma ranz cangq. De dingq le doeksaet liux, de naeuz mehguh, lwgmbwk haq okbae couh lumj batraemx buet okbae, daj bi Gvanghsi laeb mbanj hainduj couh mbouj miz cungj saeh neix gvaq. Mehguh dingq le miz di doeknaiq. De couh rox, de daj iq deng gai haq hawj vunz seizhaenx, couh gaenq deng benq dieg neix langh rog bae liuzlangh lo.

De lij bae ndaw cin ranz vunz fuengzczug bouxvan gonq de. Bihaenx de gaijhaq, daiq seiq boux lwg okbae, hoeng, sam boux lwg lij baujlouz singq Luz, mbouj gaij singq; cij miz dahlwg iq aenvih aeu ciep faenh hong Laujvangz, cij gaij singq Vangz. Hoeng doiq vunz ranz gvan yawj daeuj, de dingjcengx guh yienghneix mbouj miz gijmaz yungh. Gyoengqde caeux couh youq gwnz diegranz gvan de hwnj ranz moq lo, de dauqma ranz cij rox sawj gyoengqde roxnyinh simvueng. Mehguh yaek gvidaup diegcoj, engq sawj gyoengqde doeng ngeiz sae ngeiz. Gyoengqde cigciep hannauez: Gaijhaq gvaq, mbouj miz dauhleix caiq dauqma ranz law. Gij vah neix dwk goenq gij naemjlap mehguh.

Sam bi gvaqlaeng, mehguh gvaqseiq, gyoengq-lwg cangq de youq gwnz gaiq dieg henz dah ndeu. Mehguh caeuq augux hix suenq doxgingq, mbouj miz vunz rox de vihmaz mbouj nyienh caeuq augux habcangq, roxnaeuz de ciuhvunz gungzhoj, seiq-lengq louzlangh, cij siengj cangq youq dieggaeuq. Danghnaeuz dwg yienghneix, gizneix dwg dieg cei q habngamj lo: Liz moh gvanganq de mbouj gyae; baihlaj dwg aen baksok de caeuq Laujvangz roxnaj; yawj ndaej raen goengqbya gizgyae Mbanjyauzcunh youq haenx.

Gou youq ndaw aen gunghcangj daxboh guhhong haenx majhung, baez daengz hanzgyaj sujgya, bohme h couh soengq gou bae ranzcoj, ndigah, moix bi daihgaiq miz sam ndwen seizgan caeuq daxbuz gwn youq. Gou youq baihgwnz gangj gvaq, daxbuz lwgda mengz le hainduj lwnhgangj. Gij lwnhgangj de, dwg lwnhgangj buqmoengz gou, hix dwg gou geiq ndaej yienghbonj Mbanjyauzcunh.

Miz mbangj seiz, de lwnhgangj mbouj liux mbouj caenh, mbouj bien mbouj haenz, miz saeh yienhsaed roxnaeuz siengjsiengq. Lumj vihliux duj va’ngaeux mboujmiz haenx, Dahmeiz doekraemx dai bae; Aumuz gek mok na caeuq duzlingz gangjvah, coenz cam coenz han; Daegdauz bang vunzrwix guh saehvaih haenx youq ndaw reihfwz deng guk rag bae……Miz mbangj vunz gou roxnaj, dingzlai vunz gou mbouj roxnaj. Couh suenq gou mbouj roxnaj, gou hix rox faen gyoengqde baenz gak cungj yienghsiengq.

Diegcoj De

她的乡

□ Banh Siuilouz sij Ceinaz hoiz

潘小楼 著 姐娜 译

族里有个能话事的长辈事后透露，她曾经问过她，她死后是否有能葬回来的可能。他大吃一惊。他告诉她，嫁出去的女儿泼出去的水，自光绪年建村以来，就没有这样的先例。她听了有些黯然。她便明白，自小时候被卖掉嫁人，她就已经被这片土地放逐了。

她还去镇上找了第一任夫家的族人。当年她改嫁，带走四个孩子，但三个孩子一直都保留了卢姓，没有改姓；只有小女儿因为要接老黄的工作指标，才改了黄姓。但在夫家人看来，她这个坚持毫无意义。他们早就在她夫家的宅基地上建了新房，她的造访只会给他们带来不必要的恐慌。而她要归宗的真正目的，更是让他们猜忌重重。他们直接回复：改嫁了，哪里还有回来的道理。就这么断了她的念想。

姑妈三年后去世，被孩子们安葬在镇上一块临江的无主之地。她和老黄姑丈也算相敬如宾，没人知道她为什么不愿意合葬，或许她一生颠沛流离，只想在故地长眠。如果是这样，这里是极为合适的：离她第一任夫家的墓不远；往下是她和老黄相识的码头；还有就是，能眺望到尧村所在的群山。

我在父亲工作的工厂长大，寒暑假父母会把我送回老家，所以每年大概有三个月，我会和奶奶生活在一起。我之前说过，她在眼睛完全看不见之后开始讲述。她的讲述，是我的叙事启蒙，也是我印象中尧村的底色。

只是有时候，她的讲述是没有边界的，不管是时间的还是空间的，现实的或想象的。比如为了一朵不存在的白莲花，溺水身亡的阿梅；隔着大雾和猴子一问一答，反被戏弄的木叔；在野地里被老虎拖走，为虎作伥的阿桃……有的人我是认识的，大多数我不认识。就算我不认识，我也会下意识赋予他们独立的样貌。

小时候，我一度认为鬼节和其他节日一样欢快。小孩子总会下意识用吃的来指代所有的节日。春节是粽子节，元宵节是汤圆节，三月三是五色糯米饭节，鬼节当然是蕉叶糍节。水磨的糯米粉，裹上花生、芝麻、白糖，用芭蕉叶一卷，一笼屉热乎乎端上来，小孩子哪有不欢腾的。

直到那年农历七月十三，第二天就是壮族的中元节。老屋坐东朝西，太阳眼看要向群山深处坠下去，那是先人的长眠之地。按老一辈的说法，临界在鬼节的前一天，也就是那天会变得模糊。

“路上太挤，今晚要早早关了门睡觉。”奶奶坐在门槛上告诫我。她没有伸出手来，她知道抓不住我。阳光照在她脸上，她蓝色的瞳孔熠熠发光。

可我眯起眼，夕照中逶迤而来的小路上，被踩过百年的石板反射着鱼鳞样的光，那上面空空荡荡。是的，空空荡荡，我正狐疑着，刹那间又感觉人潮拥挤，他们挣脱想象的藩篱，铺天盖地朝我涌来。

我没有意识到这是想象力决堤的副作用。在相当长的一段时间里，对我来说，故乡过往的人和事像沉重的影子。只要我一个人待在祖屋，就觉着拥挤；在安静中，就愈觉着热闹；我更怕黑，那里面什么都有，“五彩斑斓的黑”并不是一个段子。

后来短短几年时间，家族陆续发生了很多事。爷爷、大伯、奶奶、二堂哥、四堂哥、大伯母都不在了。是从什么时候起，我开始不害怕了呢，我不确定。不过可以肯定的是，那个清晨我没有害怕。

当时父亲得了肝癌晚期，癌细胞已经扩散到肺，在医院也只能做舒缓治疗。医生提醒，如果咳血，那就差不多了。凌晨三点半，母亲打电话给我：咳血了。天还没亮，津头菜市空荡荡的，我骑车穿过那些压着蛇皮袋的摊位。

303医院的大门是下沉式的，往下看，母亲冷冷清清地在门口等。“你来定。”她说。在所有飘忽的念头中，我能够抓得住的唯一一个，就是无论如何，马上把父亲带回老家，只要把他带回去，就都好了。这时候的故乡摆脱了沉重的阴影，变得轻盈又温暖，让我安心。

我想起之前问过奶奶：“我要到什么时候才能不害怕呢？”

她说：“等到你越来越多亲人留在这里的时候。”

(5完)

(原载《广西文学》)

Seiz iq, gou cungj laihnaeuz ngoenz cietfangz lumj ngoenzciet wnq nei angqyangz vaiqlag. Gyoengq lwgnyez cungj rox aeu gijgwn daeuj lawh sojmiz aenciet. Ndwencieng dwg cietfaengx, ndwen-cieng cibngux dwg ciet ceizraemxrouh, sam nyied sam dwg ciet haeuxnaengj haj saek, cietfangz dwg cietet. Mba’ haeuxnah suek duhnamh、lwgraz、dangzbieg, aeu mbawgyoiq daeuj gienj, bungj aen cwn gloengz ndatfoegfoeg hwnjdaeuj, lwgnyez lawz mbouj angqyangz

Daengz bihaenx liggaeuq caet nyied cibsam, ngoenz daihngeih couh dwg caet nyied cibseiq. Aen ranzgaeuq ing doeng veq sae, daengngoenz yaek doek ndaw goengqbya laeg bae, gizhaenx dwg dieg vunz bangonq ciengxlwenx ninz haenx. Ciuq vunz banlaux gangj, yaek daengz ngoenz cietfangz, hix couh dwg ngoenzhaenx bienq ndaej myoxmyax.

“Gwnz loh ndaet lai, haemhneix aeu caeux di gven dou ninz.” Daxbuz naengh youq giemxdou gienq gou. De mbouj iet fwngz okdaeuj, de rox gaemh mbouj ndaej gou. Ndit ciuq youq gwnz naj de, ngveihda lamz de ronghmyigmyig.

Gou haep lwgda, youq ndaw nditgyanghaemh, gwnz diuzloh ngutngut ngeujngeuj, gaiq rinbenj deng caij bak bi haenx ndongqlonlon, gwnzde hoengqhanghang. Dwg ha, hoengqhanghang, gou cingq ngaezvaeg, fwtfat youh roxnyinh vunz ndaet vunz caenx, gyoengqde cugcak saemxsax coh gou coemj gvaqdaeuj.

Gou mbouj rox daengz neix dwg uk siengj lai cauxbaenz. Youq duenh seizgan gig nanz ndeu, doiq gou daeuj gangj, vunz caeuq saeh doenghbaez diegcoj, lumj aenngaeuz naekgywg. Cijaeu gou bouxdog youq ndaw ranzgaeuq, couh roxnyinh ndaetndwt; yied youq seiz caemdingh, couh yied roxnyinh nauhyied; gou lau laep, ndaw laep gijmaz cungj miz.

Doeklaeng geij bi seizgan, ndaw fuengzczug laebdaeb fatseng haujlai saeh. Daxgoeng、bohlungz daih、daxbuz、godangz ngeih、godangz seiq、mehbaj daih cungj gvaqseiq lo. Dwg daj seizlawz hwnj gou hainduj mbouj lau ne, gou mbouj doekdingh. Hoeng, ndaej haengjdingh dwg, haet haenx gou mbouj ndeilau.

Seizhaenx daxboh baenz bingh’ aiz, aizsibauh gaenq sanq daengz bwt, youq ndaw yihyen yw. Canghyw naeuz, danghnaeuz ae lwed, couh dingj mbouj ndaej geijlai nanz lo. Byonghhwnz sam diemj buenq, daxmeh dwk dienhvah hawj gou: Ae lwed lo. Mbwn caengz rongh, Hawbyaek Cinhdouz byouq-byangbyang, gou gwih ci con gvaq aen danbyaek gwnz dimz miz daehndaij haenx.

Aen bakdou 303 Yihyen dwg doekdaemq, yawj baihlaj bae, yawjraen daxmeh bouxdoeg caem-byambyam youq bakdou caj. “Mwngz daeuj dingh.” De naeuz. Youq ndawsim fouzfeb mbouj dingh gou, gou cij miz aen siengifap ndeu, couh dwg mboujlwnh baenzlawz, sikhaek daiq daxboh baema ranzcoj, cijaeu dawz de baema, couh ndei lo. Ranzcoj seizneix baetduet bae le raemhngaeuz naekgywg, bienq ndaej soengswt raeujrub.

Gou siengj hwnj gaxgonq cam gvaq daxbuz: “Gou aeu daengz seizlawz cij mbouj lau ne?”

Daxbuz naeuz: “Caj daengz mwh vunzcaen mwngz ce youq gizneix yied daeuj yied lai haenx. ”

(5 sat)

(Nyuenz daeng youq Gvangjsih Vwnzyoz)